

Parimate maitsete pidupäev

Septembri eelviimasel päeval Olustveres toimunud hoidisemess annab läbilõike sellest, millised trendid valitsevad tänavusel hooajal Eestimaa keldrites, sahvrites ning külmikutes. On neid perenaisi, kes kogu elu teevad õunamoosi ühel kindlal viisil, teine osa proovib alati katsetada millegi uuega. Viimased julgevad kokku panna esmapilgul ootamatud komponendid ega pelga sekka võtta eksootilisi maitseid.

Kui tulemus on hea, tahaks seda ju jagada ka teistega ning selleks ongi sobiv koht hoidisemess. Kui hoidisele lausub kiidusõnu ka asjatundjatest žürii, on see kindel märk, et ollakse õigel teel.

Kes kord juba edukalt hoidisemessil osalenud, proovib seda igal aastal uuesti, ning nagu elu näitab, lähevad nende moosid-salatid aina paremaks.

Maalehe hoidisekonkursi žürii maitstes ja andis Olustvere hoidisemessil hinnangu kuuekümnenele hoidisele ning selgitas välja parimad viies kategoorias. Samas oli võistluse tase meeldivalt kõrge ning auhinda väärinuks kõik osalenud. Olgu väikeseks tunnustuseks ka tänase Targu Talita leheküljed, kus väärt retseptid kõigile katsetamiseks ära toodud. Targule retsepte saatnud Valli Järve ja Evelyn Vaher ning Targu Talita lemmikretseptide autorid Ingrid Amor ja Linda Valgmäe saavad meilt tänutäheks raamatu "Kodused hoidised".

JANA RAND

'Liivi kollase munaploomi' viljastumisest

Rõngu puukoolist toodud 'Liivi kollase munaploomi' kolm istikut õitsevad kevadel massiliselt. Pärast seda tikupeasuurusel viljalgmel varisevad. Vahel valmib puu kohta üks-kaks ploomi. Puudel on vanust 10–15 aastat.

Aias on tolmuandjateks 'Hiiu sinine', harilik kreek, 'Märjamaa', 'Tartu punane' ja 'Edinburgh'. 'Hiiu sinine' ja 'Tartu punane' kannavad normaalselt.

Muld on saanud lupja, komposteeritud sõnnikut, kuival ajal ka kasta. Keemilist tõrjet ei tee. Kas peaksin 2–4 m kõrgused puud maha võtma?

Üks aiapidaja arvas, et küllap on ploomivaablane paha teinud. See ei saa õige olla. Pole usutav, et selle või muu kahjuri rüüste võiks olla 99,9%. Ning miks siis 'Tartu punane' ja 'Hiiu sinine' sellest vabad on ja vilja kannavad?

Vastab

KADRIN LINNA

'Tartu punane' on isetolmleja ploomisort, mille viljastumisele aitab kaasa ka hea tolmuandja 'Hiiu sinine'. Seda kinnitab nende hea saak. Ja kahjurite süüga pole tõesti antud juhul mingit tegemist. Ploomide viljastumine ei sõltu ainuüksi sortide valikust ja kasvuaegsest hooldamisest, vaid suuresti ka kevadistest ilmaoludest.

Madala õhutemperatuuri ja suure õhuniiskuse korral ei eraldu õitest ligitõmbavaid lõhnaaineid ja nektarit piisavalt, et peamised tolmuterade levitajad mesilased te-

gutsema panna. Kui sooja on alla 10°, võib loota ainult kimalastele, sest nemad suudavad toimetada ka jahedas.

Meie oludes teeb isesteriilsete viljapuude tolmeldamisel ainukesena korraliku töö ära mett korjavad mesilane. Mõnikord aitab neid ligi meelitada puude pritsimine 10% suhkrulahusega.

Aga ilma suhtes tundlikele mesilastele ei sobi lennuks ka vali tuul, mis muude sobivate tegurite puhul ikkagi pärsib tolmeldamist. Pealegi on piirkondi, kus mesilasi üldse ei peeta või on pered kevadeks välja surnud.

'Liivi kollase munaploomi' puuduseks on teistest sortidest hilisem õitsemisaeg, samuti see, et paljudel vormidel on enamasti täidisõied, mistõttu õitsev puu on silmapaistvalt nägus, kuid nektarivaene. Tolmuterad ei idane tal üldse või idanevad väga vähe.

Sobivamad tolmuandjad on talle 'Kihelkonna' ja 'Märjamaa' ning hariliku kreegi hilise õitsemisajaga isendid, mille õitseage kestab kuni kaks nädalat.

Parim ploomisaak kujuneb sellisel aastal, mil õitsemisperioodi alguses ilm jaheneb ja õitsemine venib paarile nädalale. Kui siis saabub soojalaine, õitsevad kõik ploomid korraga, ilm on mesilastele korjeks soodne ning viljastumine selle tulemusena ülihea. Statistilistel andmetel kujuneb niisugune olukord keskmiselt 4–5 aasta tagant.

Terveid elujõulisi ploompuid ei tasuks küll hävitama hakata, õigem oleks kannatlikku meelt säilitada ja korralik saagiaasta ära oodata.